
Informe per a l'actualització i adaptació de la Secció Primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià

Autor: Css. Llegat Històric i Artístic
Aprovació: Ple, 27 juny 2022

Antecedents.-

Amb data 13 d'abril de 2022, registre REGAGE22e00013179086, REGAGE22e00013178795 i REGAGE22e00013179806, es rep al Consell Valencià de Cultura escrit de la directora general de Cultura i Patrimoni, de 31 de març de 2022, pel qual s'insta al CVC informe preceptiu sobre el nou expedient per a la declaració com bens d'interés cultural, B.I.C., de determinats jaciments radicats a l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, tot i que d'acord amb l'art. 7 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, és el CVC, institució consultiva de l'Administració de la Generalitat en matèries culturals.

En el Ple de 30 de gener de 2017, el Consell Valencià de Cultura va aprobar un informe al respecte. Però, a conseqüència d'un recurs, el Decret 185/2018 de la Generalitat Valenciana, de 19 d'octubre (DOGV 11.01.2019), es va anul·lar (Sentència núm. 383, de 28 de juliol de 2021, de la Secció Primera de la Sala Contencioso-Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana) en estimar-se que havia sigut resolt el procediment d'actualització i adaptació de l'inventari una vegada vençut el termini de vint mesos establert en l'art. 27.7 de la Llei 4/1998.

El Consell Valencià de Cultura, mitjançant escrit del 3 de novembre de 2021, davant la possible desprotecció en la que podrien romandre els jaciments anteriorment declarats, sol·licità expresament que es promogua de nou amb urgència el seu reconeixement patrimonial al màxim nivell.

Per Resolució de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, de 22 de març de 2022, (DOGV núm. 9310 de 31.03.2022), s'incoa nou expedient d'actualització i adaptació de la Secció Primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià, i preceptivament demana nou informe del CVC, tal i com indicàvem.

El Consell Valencià de Cultura estima que el seu informe del Ple de 30 de gener de 2017 continua tenen validesa en tot allò que fa referència al valor arqueològic i paleontològic dels bens objecte de l'expedient i, en conseqüència, assenyala: *El Títol II, arts. Del 15 al 57 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià es refereix a l'inventari en general, però el Capítol III, Arts. 58 al 67, esmenta els béns concrets del patrimoni arqueològic i paleontològic. Béns que per les seues característiques precisen d'una normativització especial (de les autoritzacions per a la seua per a la seua execució a la titularitat i destinació dels béns*

trobats, per exemple), raó per la qual moltes de les troballes adquireixen la condició de bé cultural més enllà dels procediments habituals.

Antecedents estatals que permeten la consideració de Bé d'Interés Cultural inventariable més enllà, o més singularment, de la normativa habitual caldria esmentar el Decret de 22 d'abril de 1949, expedit pel Ministerio de Educación Nacional, pel qual es dicten normes per la protecció de castells i fortalesses, siga quin siga el seu estat de conservació.

També la Ley 16/1985, de 25 de juny, de Patrimonio Histórico Español, a l'art. 40.2, permet la declaració com B.I.C. de les coves, abrics i llocs amb pinture d'art rupestre. Igualment el Decreto estatal 571/1963, assumit per l'esmentada Ley de Patrimonio Histórico Español, propicia una declaració genèrica per la que adquireixen la consideració de B.I.C. els escuts, emblemes, pedres heràldiques, rotllos de justícia, creus de terme i peces similars de més de cents anys, d'interés historicoartístic.

Tradicionalment els inventaris patrimonials tenen com referència, per incloure elements, l'edat de cent anys; en casos de béns mobles ocasionalment es rebaixa a seixanta. Tot això ens permet plantejar les consideracions següents.

Consideracions.-

Els 14 jaciments arqueològics i el paleontològic objecte dels expedients incoats amb anterioritat a 1998, que no han estat explícitament declarats com a B.I.C.¹ fins a la actualitat, gaudeixen legalment de la condició de bé cultural per estar inclosos en la legislació estatal o autonòmica que els considera com a béns d'interés cultural i de manera rellevant pel seu valor històric i artístic.

Per tot això i atenent a la Resolució de 22 de març de 2022, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'incoa nou expedient d'actualització i adaptació de la Secció Primeradell'Inventari general del patrimoni cultural valencià, per a la declaració com a béns d'interés cultural de determinats jaciments radicats en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, el Consell Valencià de Cultura proposa les següents conclusions:

Conclusions.-

- 1)** El Consell Valencià de Cultura estima que les zones arqueològiques del Jaciment del Puig a Almenara, de la Cova de l'Or a Beniarrés, del Puig de la Nau a Benicarló, del Jaciment fenici de Vinarragell a Borriana, dels Banys de la Reina -Pla EPA- a Calp, del Poblament ibèric Mont-ravana a Lliria, de la Necròpolis ibèrica del Corral de Saus a Moixent, de la Vil·la romana de Benicató a Nules, del Recinte fortificat del Torelló a Onda, del Poblament ibèric de la Muela de Arriba a Requena, del Jaciment arqueològic de València la

¹ Cal assenyalar que la Illeta dels Banys del Campello sí va ser declarada Conjunt Històric el 17 d'agost de 1978.

Vella a Riba-roja de Túria, del Poblat ibèric Pico de los Ajos als termes municipals de Yatova i Cortes de Pallás, de la Illeta dels Banys a El Campello, i de la Illeta del Portixol a Xàbia, així com la zona paleontològica d'El Porquet I – Inespal/Paleont cal que siguen considerades com a B.I.C. (classificació Zona Arqueològica o Zona Paleontològica) i per tant, s'incloguen a la Secció Primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià.

- 2)** El Consell Valencià de Cultura vol recordar que alguna d'eixes zones ja tenia la qualificació de B.I.C. però amb denominació antiga (cas de la Illeta dels Banys d'El Campello declarada Conjun Històric el 17-08-1978) i que d'acord amb les referències de *declaracions genèriques* (on practicamente s'encabirien la majoria de les zones) cal, com en aquest cas, la declaració personalitzada de cadascun dels béns, no solament per una més eficient pronunciació sinó per l'estudi individualitzat que ens permet un coneixement més centrat i ampli.
- 3)** El C.V.C. també creu que caldria un estudi, per part de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, de la futura possible ampliació i fixació espacial de les zones esmentades, tot i que en determinats casos pròxims a la zona, ocasionalment limítrofs, trobem zones igualment dignes de consideració, per exemple el Torelló de Boverot prop del recinte fortificat del Torelló d'Onda, a pesar que el Boverot ja està en terme municipal d'Almassora.
- 4)** També caldria considerar, amb les limitacions escaients per evitar agressions a les zones, la divulgació i musealització, especialment pel que es refereix a la cartel·lística i publicitat dels indrets

Aquest informe s'enviarà al protocol habitual i a la directora general de Cultura i Patrimoni sol·licitant.